

DEBRECZENI ELLENŐR

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva
vagy vidékre postán
küldve!

Egész évre 10 ft —
Félévre 5 ft —
Negyedévre 2 ft 50 kr.
Egy hóra 1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábos patisor egy
széri beiktatásért 5 kr. —
Bélyegdíj minden hirdeté-
sért külön 30 kr. — Nyit-
ter 4 hasábos patisorért
20 kr.

Szerkesztőség
és
kiadó hivatal
Rózsafér, Kardos-ház,
16. sz. alatt.

Ide intézendők a lap szel-
lemi részét illető minden
közlemény, valamint az
előfizetési pénzek, a ki-
adás körüli panaszok és a
hirdetmények. Bérmentet-
len levelek csak ismért
kezelt fogadtatnak el.

X. évfolyam. 1883.

Debreczen. Szerda, január 17.

12. szám.

Nem fizetne akkor senki.

(2) Könnyebb a pénzt kiadni, mint megszerezni, ellenzéki honatyáinknak is könnyebb a fennálló intézményeket gáncsolni, mint az adót megfizetni. Mert nincs olyan költségvetési tárgyalás, melyben egyik vagy másik aggódó honfi ezt vagy azt a minisztert azért ne támadná meg, mert ez vagy az a miniszter, ezt vagy azt nem úgy, hanem amúgy teljesítette, teljesítette pedig amúgy azért, mert ha bár nem látszik is olyan fényesnek, mint a milyen, belbecse meg van, és kevesebb pénzbe kerül. Csak hogy ezek — azt mondják — nem szabad gazdálkodni, hanem Bosznián és a hadseregen.

Nem régen említettem tíz millió olyan kiadási indítványt, melyet a kormány nem fogadott el, s a mely indítvány az ellenzéki részről jött. A kormány azt mondta: nem engedik pénzügyi viszonyaink. Az ellenzék azt felelte rá: Bosznia! soha de soha nem képes más felhozni mint ezt, hogy: Bosznia! Mert ez az, a mit a tömeg nem ért. Ez az a vessző-paripa, melyet a t. választók egy része lónak néz. És tapsol a lovasnak, hogy milyen vitézül megtudja lovagolni. De hogy az ilyen érvelésnek milyen a magva, mutatja az a körülmény, hogy mikor Tiszta Kálmán ellenzéki volt, hat miniszter elnök változott 8 év alatt, Bosznia nélkülül és most itt van a bosnyák argumentum s egy miniszter-elnök ül a kormányon 8 év óta.

Ilyen volt a viszony Tiszta Kálmán előtt Bosznia nélkül, és ilyen a viszony Tiszta Kálmán alatt Boszniával.

Hát ha még ez a vessző-paripa nem volna, ugyan mit tudna csinálni a mi gyarló ellenzékünk. Legfennkeltebb tagjai, leghősebb szónokai sem képesek keresztüli uszni egy-egy szónoklaton anélkül, hogy a befutástól ne ez a bosnyák fűszál mentse meg őket, s igazán halálakat adhatnak a végzetnek, hogy kezük ügyébe egy ily mentő eszközt szolgáltattak, mert hát mivé lettek volna már anélkül?

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Egy asszony, a kinek bogara van.

Regény.

Írta: Tóvölgyi Titusz.

XI.

Új szereplők.

(21-ik folytatás.)

Elég az hozzá, hogy a csatlózkodás, vagy is inkább a „porzás“ — mestersége kifizethette magát, mert hát isten annyira felvitte a sorsát a „Porzók“-nak, hogy jelenleg a legtekintélyesebb és gazdagabb magyar családok közé tartoznak, s csak úgy fraternizálnak azok utódai-val, kik velük poroztattak vala, vagy pláne akiket kiporoztak; elég az hozzá, hogy Baktai Abrisné, szül.: Porzó Mária Terézia, egy terjedelmes dáma, derék asszony, kire annyit sem birt volna bebizonyítani a világ, mint egy köröm feketéje, de azért beszéltek bizony ő rea is elég, már tudniillik ez előtt, még mintegy husz esztendővel. De csak olyan mende monda, lári fari beszéd volt az egész, — mert hova is lennének az emberek, ha volna köztük csak egy is, akiről senki sem beszélne semmit, pláne ha oly előkelő szerepet játszott egykoron, mint Baktai Abrisné, szül.: Porzó Mária Terézia asszony, aki történetünk idejében már felül volt a hatvanon, és azt mondta egyetlen fiának, Gábrisnak, a ki házasodni nem akart:

— Ugyan édes fiam, Gábris, szólj csak, mit csinálnál te most, ha apád, — isten nyugosztalja, — nem házasodott volna meg?

Gábris kissé gondolkodóba esett e felett a théma felett, végre azonban mégis talált rá feleletet,

ámde eltekintve Boszniától, a mi az ő belátásuk szerint nem kellett volna, ámde a mi belátásunk szerint kellett és mert a többség akarata dönt, tehát meg is van, tehát eltekintve azon kiadástól, melyet apasztni most már nem lehet, a mint már ezt más alkalommal is kérdeztem: miért javasoltak még újabb 10 milliót a mai kiadások tetejébe? És miért bántják most a pénzügyminisztert, ki, hogy a kiadásokat fedezhesse, talán a Vezuv tővé is lemászna a föld gyomrába, ha tudná, hogy előteremthetne onnan vala mit?

Es magának talán? Azok a pénzek, a melyek előteremtésén fáradozik, nem a hazának szükségesek talán? Nem egy krajczárig tudják önkök, hogy mire megy, s nem akartak még tíz milliót a tetejébe sorítani? Nem erővel akarták a kiadásokat emelni? De persze, azt nem keresték, de nem is keresték soha: hogy honnan? Minden egyes képviselő ígér a választóinak vala mit a mi pénzbe kerülne, négyszáznegyvennégyen ostromolják a kormányt, hogy ezt is meg azt is tegye meg: de honnan?

A pénzügyér felkutatja a jövedelmi források ezernyi ránczát, hogy hol fedezhetne még fel vala mit? Hát fel is fedez mindegyikben egy-egy ellenzéki képviselőt, a ki tiltakozik hogy: ezt a ránczot ne bántsd. Mikor pénz kell, minden oldalról nyújtott marok, mikor adó kell, minden oldalról szorított ököl. Nincs egyetlen egy olyan osztály a hazában, mely a reá szoruló államot hazafias türelemmel fogadná, mert az ellenzék bujtogatása szerint nem az áldozatot, hanem a jágatást tartja hazafias kötelességnek. Hát ha azt várnók, hogy melyik osztály nem jágat, a csód táblát nem sokára ki szegezhetnök a haza oltára fölé. Nehéz kenyér tehát az adót kivetni is, behajtani is, fizetni is: de a haza nevében, a haza megmentésére és fentartására, még is meg kell cselekedni mind a hármat.

— Azt csinálnám kedves anyám, hogy nem csinálnék semmit, mint azon milliók és milliók, kiknek apjok még csak meg sem születtek, s a lég parányai közt kétségbeesetten bujálnak egymás háta mögé, nehogy felfedezze őket valaki és embert alkosson belőlük. Ez különben semmi esetre sem akar szemrehányás lenni kedves anyám, azon szeretetért és gondért melylyel felneveltek, melyre az említett esetben nem szorultam volna, mert ha már tetszett a családi fanak anyai előzettséggel lenni irántam, hogy a földszinére hozott, hát már csak nem bujok addig a föld alá, míg helyemből más valamelyik családi fanak gyümölcse, ki nem szorít, — hanem miután sok pénzem van, hogy még inkább okom legyen nem növelni az emberit fajt, melynek, amint hallom Hamburgban különös példányai szoktak megjelenni, tehát elmegek oda édes anyám, hogy megismerjem és megutáljam őket.

— Ne menj oda édes fiam! — kérte és sopánkodék az auya, hanem maradj itthon és keress magadnak feleséget.

Gábris pedig amint e szavakat meghallotta, nehogy még több efféléket is hallani kénytelen, bedugta füleit és beszaladt a másik szobába, abból a harmadik, abból a negyedikbe, ötödikbe, hatodikba, hetedikbe és nyolcadikba, sőt még a kilencedikbe is beszaladt volna, ha t. i. a nyolcadik szoba nem a folyosóra, hanem a kilencedik szobába nyílik, de minthogy a folyosóra nyílt, a folyosó meg a lépcsőre, a lépcső pedig kivezetett az utcára, — tehát ezen az uton és ennek az utnak segélyével addig ment, és addig vitette magát, míg végre — Hamburg városába nem ért.

Maradt tehát Baktai Abrisné nagyságos asszony magában, ami tekintve a nyolcz szobát, eléggé kényelmetlen helyzet lehetett. Szerencséje volt a jó asszonynak, hogy megelége-

Országgyűlés.

— A képviselőház. —

Budapest, január 16.

A képviselőház ma ismét igen kevésse látogatott üléseben, folytatta a tegnapi átalánosságban elfogadott pénzügyi javaslat tárgyalását. Mindjárt az 1. §-nál felszólalt Madarász József s utalva arra, hogy adóügyi van szó, képviselők pedig kevés számban vannak jelen, követelte a névsor felolvasatását. Megszámláltatván a szavazatok, kiált, hogy az 1. §-t elfogadja 60, nem fogadta el 45 képviselő. A szavazás eredményéből kitűnt egy uttal az is, hogy a ház határozatképes. A részletes tárgyalásban csak a 12. §-nál támadt discussio, hol Lázár Adám határozati javaslatot terjeszt be, mely szerint a kormány utasítatnék, hogy még ezen ülészek alatt terjesszen be javaslatot a jövedéki bírságok szabályozása iránt, de Szapáry miniszter azon kijelentése után, hogy ezen kérdés a kormány körében tanulmányozás tárgyát képezi, a ház mellőzte a határozati javaslatot.

Ezután tárgyalás alá vették a pénzügyintézeteknél elhelyezett tőkék ből folyó jövedelemnek megadóztatásáról szóló javaslat, melyet Hegedűs Sándor előadó indokolt egy hosszú beszédben, melyet figyelemmel hallgatott a ház. A javaslat ellen szölt Gaál Jenő (világosi), ki szerint a javaslat alapeszméje nincs kellőleg átgondolva, kiindulási pontja el van tévesztve s már azért sem fogadja el részletes tárgyalás alapjául, mert azon pénzügyi politikának képezi egyik láncszemét, mely egészét soha sem fogja elérni.

Helffy Ignác ez szintén ily értelemben nyilatkozott, egyúttal megbotránkozásának adva kifejezést a feltűnő közöny felett, mely ilyen nagyfontosságú javaslat tárgyalásakor mutatkozik a házban. (Alig hogy Helffy bevégezte beszédét, a ház tetemesen benépszott.)

Szapáry pénzügyminiszter felelt az ellenzéki érvelésekre. Utalt arra, hogy Ausztriában is van ily törvény, s nem hat károsan a takarékpénztárak működésére; s arra, hogy a pénzügyintézetek értekelésén nem vettek részt a legtekintélyesebb, legszolidabb intézetek, de igen olyanok, melyek közül sokaknál igen nagy a különbség az általuk fizetett és az általuk szedett kamatok között s e kényelmes helyzetet továbbra is fentartani szeretnék.

A szűkebb körrel még Pronay Dezső báró szölt röviden a javaslat ellen.

Itt a tárgyalás félbeszakítván, megadtak a tegnapi jelzett miniszteri válaszok két interpellációra. Elsőször Tiszta Kálmán felelt Istóczy-nak a Wimpfen ügyben tett interpellációjára. A „D F“ által közölt levél egy szerinti kóhalmány. Ezekkel szemben bemutatja

gr. Traun-nak táviratát Kálnokyhoz, melyben tudatja, hogy Wimpfen Hirsch bankkarral soba srmmi összeköttetésben nem volt. Szavait így végzi: „De engedje meg nekem a t. ház és engedje meg az interpelláló képviselő ur, hogy egyre figyelmeztessen. S ez az, hogy még na valaki — nem akarom most a kérdés azon részét érinteni — antisemitikus szempontokból kapra kap az alkalom, egy semitát rossz fényben odaállítani, még akkor is meg kellene gondolnia, hogy ne tegye ezt olyankor, midőn ez által egy semitát állít oda rossz színben, de oda állít azon kívül és síjában megbélyegezni lát-szik egy szerencsétlenül járt embert (Helyesítés) és odaállítja a pellengére — mert miut beszédjében ő is felemlítette, az a ezik odaállítja — a magyar-osztrák monarchia diplomatiái testületét. (Helyesítés.) Ez esetben azután csakugyan: Je ne va pas la chandelle Kérem méltóztassék válaszatot tudomásul venni. (Élénk helyeslés!)“

A válaszat a ház tudomásul vette. Ugyan-
csak tudomásul vette a ház Ráday miniszternek is a válaszat, melyet Lits képviselőnek adott a felémgyei katonaiszállásokról ügyben. Ezzel az ülés véget ért.

Az iparosok hitelügyének szervezete.

Az országos iparegyesület igazgatósága által az iparosok hitelügyének szervezése tárgyában kiadott bizottság megbízásából Mándoronyi Soma az egyesület igazgatója, választott tervezet dolgozott ki, melynek főbb pontjai a következők:

1. Cél: A szövöttezett célja, tagjai hitelügyének lehetőleg olcsó kölcsönök nyújtása által eleget tenni s egyzersmind a tagok takarékbetétek gyűjtése és gyümölcsösítése által azok hitelképességét előmozdítani.

2. A tagok felelőssége. A szövöttezett tagok harmadik személyek irányában egyetemleges felelősséggel tartoznak, azonban csak törzsbetétek erejéig.

3. A szövöttezett tartama. A szövöttezett tartama határozatlan időre van szabva. Az egyes tagok törzsbetéteiket 3 évi felmondás után vonhatja vissza, mely esetben azonban már a felmondás előtt eleget kell tenniük a szövöttezett irányában elvállalt minden kötelezettségeiknek. Ellenben jogában áll a tagoknak törzsbetéteiknek szabályos átruházása által a szövöttezettből előbb is kiválni.

4. A tagok belépése és kiválása. A szövöttezett tagja lehet minden feldhelten jellemű egyén, vagy jogi személy, ki magát legalább egy törzsbetétreléssel feleztesse, illetőleg megszerzésére kötelezi. A szövöttezettből való kiválás bekövetkezik: a) a tag elhalálozása. b) hatóságilag igazolt elszegényedése

E szerint Baktainé, az egy szoba és annak odon bútorai, valamint az egy szobaasszony, mint régi ismerősök és megbízható barátok, egyedül maradtak, ide számítván még Gábrist, mint melleses individuumot, ki minél kevesebbet háborgatá az egy szoba csendjét kedves anyja és a Mali asszony nyugalmát. Öszültek is lassan lassan az unalomtól, mihez talán az idő is hozzá járult évenként vagy háromszáz hatvanöt unalmas nappal, már pedig az ötven év utáni napokról azt tartják a természet bűvárok és bölcsesek, hogy a haj megőrzéséhez igen sok anyagot rejtnek magokban.

Hála azonban a gondviselésnek, olykor olykor mégis akadnak vendégek kik, (zárjel közt legyen mondvá, a legtöbb esetben még unalmasabbak voltak magánál az időnél) az egész napot a városban más teendőikkel eltöltve, ebédre vacsorára és hálásra ha nem pontosan is, de rendszeren hazalátogattak, elhalmozták a jó háziasszonyt hogyléte felől kérdésekkel, s ha már annyira vagyunk a látogatások leírásában, valóságos bútt követünk el olvasóink ellen, — sőt talán történetünk érdeke sem engedné meg, — hogy Perczénről, e város egyik legedlőbb honleányáról, ki fiatal, még csak negyven éves kora daczára s övezgy letére a leppéldasabb egyeduliségben él, meg ne emlékezzünk. E bájos övezgy feltett szándéka soha nem menni férjhez, és soha sem fogadni el udvarlót, kik egy negyven éves, egyeduliségben élő övezgy jóhírnevének felette ártanak. Már pedig a jó hírnév minden, sőt a mindennél is több, mert a jóhírnévvel nem érhet fel semmi, s semmiel pedig nagyobb fogalom már nem lehet.

(Folyt. köv.)

a tehének takarmányo-

ánál.

mutatta, hogy minél több
nak teje rendszeren annál
ebb. Sok benne a saj-
rés. Továbbá tapasztal-
tellen át lesóványodott te-
n a legjobb tartás mel-
oly jó tejet, mintha té-
gyenlön takarmányoztat-
n át a teheneket tart-
a, hogy azok folyvást
assanak 8-9 kió nyers
o szeszkával keverve,
ugyan, mely után bő te-
tej igen big lesz; ha-
tejelválasztást a csészőka,
de a tartalmasabb csak
ek amellek elagendó és
s mellette korpát vagy
eze sonkolyt is kapnak.
ul venni.

jabb.

er* eredeti táviratai.

16. A képviselőház
atott a kávéadó meg-
zukur, sör adó föl-
venyjavaslat. — Tár-
zeteknél elhelyezett
k megadóztatásáról
at.

16. A viz folyton
an a viz a városba

Áradás 34 cmtr.

6. A sárgakönyv ki-
“ Napoleon herceg
melyben az a jelen-
ja és a Napoleoni
zámára követeli.

16. A berdieseffi lo-
adás végével kelet
meggyújtásánál a füg-
800 nézőközönség az
sz tömeg é g ő e m-
a t ő. A viz befagyva
olthatták. A színé-
halottak száma nincs
vardaépület, ruhátár,

rápotkin herceg od-
iz év sem telik el, s
lesz; az anarchisták
kérdés tanulmányo-

szinház.

14. szám.

január 17.

s hóbortja.

4 felvonás.

n. 18. „Delila“

5 felv.

s kiadó laptulajdonos

Arnold.

Karczag Vilmos.

t-tér.

tmény.

tulajdonához tartoz-
z előző évekbeli v-
fa készlet maradvá-
méteres gömböly
alyuk és csatornák
2 csomó tucskó,
avégek folyó január
pénteken délelőtti 9
kezdetét veendő nyil-
darab vagy csomó
észpénzfizetés melle-
a venni szándékozó
só paci csőszházn
őnen meghivatnak.
1883. jan. 16.

Laky Lajos
tanácsnok.

és c) kötelezett fizetéseinek elhalasztása miatti kizárása folytán.

5. A szövetségzöttökéje. A szövetségzöttökéje áll: a) a tartókézalapból, mely a belépési és átruházási díjakból és a tisztanyereség bizonyos %-ából alakul és a szövetségzöttökéjének tulajdonát képezi; b) meghatározatlan számú 50 frtos törzsbetétből, melyek két hetenkint 1 frtos (50 kros) befizetésből és az időközben járó uyeresség részletekből alakítottak; c) a segélyalapból, mely az üzlet nagyobb mérvű megkezdhetése végett bizonyos hátrádon belüli visszafizetendő és a kamatozás tekintetében elsőbbséggel bíró kötvények kibocsátása által képeztek.

6. Üzletágak. A szövetséget a következő üzletágakra terjeszti ki működését: a) Tagjainak kölcsönökét nyújt, a hitelrész tagoknak kölcsönös jótállás alapján. b) Tagjainak előleget ad nyers anyagokra, árakra és értékekre. c) Ipari főkövetkezők és beruházások, vagy állami, hatósági stb. szerződésekből folyó járandóságok lekötése mellett, vagy jelzálogi bekebelezés mellett akár folyószámla hitelt, akár váltó lezárolási hitelt nyújt tagjainak. d) Tagjaitól takarékpénztéket fogad el kamatozás végett. e) Tagjai által benyújtott bankváltókat lezárolja és esetleg visszlezszámítja.

7. Védő és kérés. A szövetséget az orsz. iparegyesület védnöksége alatt áll.

Vass Pál uramat az Isten sokáig éltesse!

Most az egyszer ugyan hiába festették falra az ürdögöt. Kiseprűztük, hogy még szaga se maradjon meg.

Vass Pál uramnak, ennek a derék, jó embernek halál híre kelteni, még az újságba ki is írni, s temetésére összeharangozni a közönséget, bizony bizony fura egy história.

De hát megesezt, isten bocsássa meg bűnét a funeratoroknak. Vass Pál urak van eszébe itt hagyni ezt a jó enyhe árnyék világát! Jusz azért se!

Tegnap a polgármesternél vagyunk, én és a „Debr.” újdondása Grünvald József. A polgármester ur igazán meghatottan s részvétellel beszélt el, hogy a jó öreg Vass Pál ur meghalt, épen most midőn a város részéről a piac befásításának tervezetével volt megbízva.

Mi is kifejeztük mély sajnálatunkat, s nem sokára már az egész városban beszéltek a szomorú halálesetről.

Szaladok egyikhez is, másikhoz is, necrológért. Megfogom az utczán Telegdy László urat. Majd eldül a birre. Etrajzi adatokkal azonban nem szolgálhat, hanem menjek Kovács János urhoz az legtöbbet tud az öreg urról.

Futok a főiskolába, ott egyik szobából ki, a másikba be, végre az ásvány muzeumba megtalálom Kovács János tanár urat. Szítem megbántam, hogy oly hirtelen kirakoltam a halálhírről. Kovács János csak hogy hanyatt nem esett.

— En nem tudtam arról semmit: lám esém uraimék ügyes emberek, hamar megtudnak mindent.

— Az istenért necrológot kérek!
— Megírom; még ma este ott lesz.
— Az késő! úgy teszünk kéremalason, hogy tanár ur lesz szives d. u. 2 órákor (ez

Az ígérlet.

Elbeszélés.
Írta: Vértess Arnold.

II.

(Folytatás.)

— Más volna az tekintetes uram, a kit én szívem szerint választottam, egy kis árva leány, a Mácsikné árva, instálom, a Borecsa.

— Megbolondultál? — kiált föl a tekintetes ur hevesen.

Mátyás csak bámul, elképedve, megdöbbenve áll ott. Eszébe jut egy és más boldog beszéd, a mit a konyhában hallott, s a mit eddig himni nem akart. Látni, hogy a tekintetes ur egészen megzavarodik, látja, hogy elpirul és dadog.

— Tudod... az a leány... az még... nagyon fiatal hozzád.

Talán még tovább akarná magyarázni a dolgot a kocsinak, hanem az kurtán, katanásan elvégzi.

— Ertem, tekintetes uram!

Hangjába nem vegyül egy csepp sem a keserűségből, a fájdalomból, melylyel a becsületes ember szíve e pillanatban megtelt, de a szobában nem maradhat tovább, ki kell sietnie. Azt hiszi, megrepd a szíve az ünneplő dalomny alatt.

Künn a folyosón Borecsa jön épen szemközt. Matyás nem szól semmit csak kitér előre.

délben 12 órákor történt) egyelőre néhány sorban megemlékezni évszám, családi származás, nagy veszteség, nagy fájdalom sat. csak egy pár sorban. Holnap aztán majd bővebben is írhatunk.

Kovács János ur veszi a nagy sálját, kabátját, fűg begombolozik és siet egyenesen az özvegyhez a fűvészkertbe.

De nini! Mintha az özvegy nem bántódna eléggé, arca még csak ki sem fejezi a fájdalmat. Mh. Borecsa! Epen részvétet akarja kifejezni, mikor nyílik az ajtó, s azon kilép... Szent isten! A halottak feltámadnak! Vass Pál ur jött elébe!

Szegény Kovács János urnak hamarjában eszébe sem jutott üdvölni, a verejték eszorgott homlokáról; a holtak vélt öreg ur lassu léptekkel felé jön s kezét nyújtja.

— Jó napot collega!

Kovács János ur tapogatja magát, dörmög a szeméit; nem tudja mit gondoljon; Vass Pál ur szállt e le hozzá a földre, vagy ő követte őt a menybe! De már csak megkérdezi: Dictum factum, az öreg ur bálsitennek nem halt meg! —

Este aztán a „Debrecezen” a következő hírt közölte:

Vass Pál meghalt. Még annak a vasembernek is végre tudott járni a halál. 78 évet élt. Gyönyörű szép idő. A mai kor gyermekei őt mindig úgy ismerték, mintha az örök ifjúság szelleme lett volna vele. A fűvészkert neki közönségtől felvirágzását. Az ott emlegetett muzsika táborokat is kegyeletben tartotta ő, mert „vezetőség” volt. Ő tervezte a piac befásítását, de az érdekek és a halál megátolá tette kivételében. — A ref. főiskolai tanítóképzőben ő tanítá kiváló sikerrel akeresztet. Szakember volt az utolsó izéig. A nővérvilág volt az ő baráti köre. Temetése holnap délután lesz a fűvészkerti lakásáról a ref. egyház szertartásai szerint. Bóke és áldás legyen örökké a derék öreg ur porai felett!

Olvassa az öreg ur!

Na! Hát ez meg már miféle komédia!

Ugy ugy kedves öregem: komédia! Bizony kár volt még azért az egy álmatlan éjszakáért is. Nevéstere kell fogni az egészet. Hogy is ne! Meghalni 78 évvel! Ilyen ifjan! Fittyet bányunk a halál komának, ápoljuk tovább a virágokat, élet adunk még sok növénynek, gondozzuk a fűvészkert, tanítjuk az ifjúságot, és csakazértis megcsináljuk azt a Piac befásítási tervezetét is.

Ma reggel hozzánk ízen Vass Pál; hogy kéret igen szépen, írának meg, hogy ő nem halt meg s ez idő szerint igen jó egészségre kezd.

Soha nagyobb örömmel még nyilatkozatot meg nem írtunk, mint ezt.

Vass Pál uramat az isten sokáig éltesse!

K. V.

Győr az árvíz veszedelem után.

Győr, 1883. jan. 16-án.

Ma ismét bejártuk az árvíz sújtotta Győrváros és Győrszék megközelítő pontjait. Győrváros északnyugati része (újor és ezi-

gánylajos) az, mely a jan. 8-iki katasztrófa által legfőbbt szenvedett, dacára, hogy a Rába-mérete a legmagasabb vizállástól számítva 168 centiméter apadást mutat, a pusztulás megrendítő képe tarul itt fel még most is előttünk. — Több mint 100 házat látunk szorosba egymás mellé építve csaknem tetőtig vízben illetve, jég-táblák közé fagyva. — A házak egy része már roskadozik; egyik másik sarok leomolva, avagy pisai torony módjára meghajolva, a falak megrepedve stb., azon benyomást teszik a szemlélőre, hogy e házsorot már csak az erős jégpáncél tartja levegőben, a mint az előtér, a végelpusztulásnak szükségszerűleg bekövetkezni kell. — A már vízmentessé vált utcák ide szögellő sarkain és a töltésen a kiváncsi néptömeg között könnyelt szemekkel nézik a házak tulajdonosai és lakói pusztulásukat. — Megközeleltünk a házakat nem igen lehet, de nem is tanácsos, mert minden pillanatban felni lehet, — hogy egyik vagy másik összeomlik. A rendszérnek egyik főkövetkezősége leendő, éberen őrködni a felett, hogy itt vétkes könnyelműség avagy vakmerőség következtében emberélet áldozatul ne essék. — Eddig a szomorú katasztrófaban egyedül az szolgálhatott vizsgálatul, hogy általa emberélet számbavehetőleg meg nem semmisült, hiszik, hogy a vizaszt továbbra sem kell nélkülöznünk.

A töltés végében levő ama ház, mely a szakadás történet, nyomát még most se találunk. — A rohanó ár elsöpörte ezt nyomtalanul a földszínről és pedig mint halljuk azért, mert e ház, valamint az annak folytatását képező töltés egykoron szemétdomb volt. — Sajnos dolog mindenesetre, hogy csak most derül ki, mily ingató alapon nyugodott a városrészes egyes pontjainak védelme!

A pusztulás másik főhelye győrszék már némileg vizasztalóbb képet nyújt. — A megnyitott zsilipeken mindenütt ömlik a víz kifől, a házak igen nagy része a víztől már megszabadult, csak a hatalmas jégkéreg maradt meg a pusztító elem örökül. — Az élet itt már lassankint visszatér, mindenfelé nyüszgést, mozgást tapasztalhatunk. — Hogy is mondja Tompa a győráról: „a régi fészket megfigyelted, hogy ott kiköltöszd polyhes magzatod.”

Valóságos golyavandorlás van itt, kiki siet visszatérni, hogy megnézzék a régi fészket, az edas otthont, mely annál becsesebb most, mert napokon át szomorúan kellett azt nélkülözni. — Az asszonyok a ház belső összetartozásával foglalkoznak, örömkönyvtől ragyogó szemekkel delgetik sokat szenvedett háziállataikat a víz-sza helyezik padlásra hányt butorkaikat; a férfiak pedig megkettőzött, sőt többszörözött erővel iparkodnak a jégtől megszabadítani házikat és udvaraikat. Természetesen ez csak az érem szebbik fele, mert többen vannak, kik hiába keresik otthonukat, kiknek háza vagy összedőlt, vagy dűlő fölben van, vagy kik, ha házukban nem is, de ingóságaikban jelentékeny veszteséget szenvedtek; de ismételtük, hogy ez jelenleg jóval kisebb mértékben látszik itt, mint Győrváros feutemlített részében.

Most midőn már lassankint kedvezőbb képeket festhetünk, helyün valónak találjuk, hogy a regatta egylet azon derék tagjait, kik a vész idején az élet és vagyonmentés körül maguknak kiváló érdemeket szereztek, u. m. Fischer Sándor, Haják Antal, Mihákovics Tivadar, Potz Jenő, Zechmeister Károly urakat — névszerint is felemlítsük.

Mezőgazdasági kamarák.

Köztudomású dolog, miként mezőgazdánk egyik fő és közös óhaja, a mezőgazdasági kamarák létesítése és azoknak a kereskedelmi és iparkamarák szerinti szervezése. Nem lesz

Csak meghalni szeretne, ott szeretne felkúlni lent a sír fenekén, a hol nem bántja már őket senki.

Egész teste reszket, didereg, fogai vacognak, s hasagató fájdalmat érez mellében. Jaj, ha itt meghalhatna! Ha itt találának anyja sírhalmán megfagyva!

Atótlei a fagyos földet, kezei megdöbbennek, lábai zibbadnak, feje mindegyre nehezebb, kábaltabb lesz.

Majd meg úgy rémlik neki, mintha szunyadástól ébredne föl, mintha valaki fölrázná, karjaiba emelné; az ur arczát látja, gyöngéd szemrehányó szavakat hall, lázas szenvedélyes szavakat hall:

— Borecsa! Kedvesem... Borecsám!

De mindezt csak olyan zűrzavaros félálomban látja, hallja; erőtlén hanyatlik az ölelő karok közé s bebujja szeméit.

IV.

Furecs történet volt ez, sokat beszéltek róla az egész megyében. A nőknek tetszett az a regényes eset, hogy Solyom Laci a haláltól mentett meg egy fiatal leányt, a ki aztán hála szerelmével borult karjai közé. Találgattak vajlon nőül veszi-e. Sokan állították, hogy igen, a tan igazuk is lett volna, ha a Laci nagybátyja meg ehit feleségének a rokonai közbe nem avatkoznak, s meg nem mentik a familiát attól a szégyentől, hogy egy paraszt leányt vegyen el bóbortos Laci.

A félelem azonban, hogy egyszer csak elköveti ezt a botrányt, még sokszor megújult aztán, s meg kell vallani, hogy nem alapul, mert Solyom Laci fejében megfordult az a gondolat még sokszor aztán.

fehát érdektelen, sőt mindenesetre időszerű föl-
emliteni, hogy ugyanez eszme jelenleg Német-
országban is szőnyegen forgó és diskusszió tárg-
yát képező ügy, melynek a gyakorlatban lé-
tesítése már a közel jövőben várható. Bismarck
herczeg ugyanis az osztracuki kereskedelmi
kamarához egy leiratot intézett, melyben újra
szerveztessék, még pedig úgy, miként abban a
földmívelési érdekek is képviselve legyenek.
Együttal biztosította a kamarát, hogy az ide
vonatkozó és óhajának megfelelő határozatait
törvényesíteni, magára vállalja, sőt ezen hatá-
rozatok törvényesítésig is, közigazgatási uton
fog intézkedni, hogy a kereskedelmi érdekek
kapcsában, a mezőgazdasági érdekek összes
ágai is képviselve legyenek.

Azonban az ottani helyzet megértésére,
számításba kell venni a németországi pártállá-
sokat és a viszonyt, a melyben a kamarák
ezekhez áll. Bismarck gazdasági reformjai Né-
metországban igen népszerűtlenné és nem egy-
szer buktak meg a parlamentben, mint történt
ez a dobánymonopolium és más többi irányu
czéba vett újításokkal. De azért neki módja-
ban van czélja felé törni és a gazdasági érde-
kek mívelésére egyes vidékeken organumokat
alkalmazni melyek aztán a kormányval köz-
vetlen összeköttetésben állván, számára a köz-
véleményt megteremtik.

E tekintet azonban mindezekről, eltekintve,
a kamarák terveitől és az azt mozgató moti-
vumoktól, bizást állítható, miként a mezőgaz-
dasági kamarák a gazdasági érdekek emelésé-
nek igen hatmas tényezői lehetnek.

Helyen valónak találjuk tehát, itt mérle-
gelni a szempontokat, melyek hazánkban a
mezőgazdasági kamaráknál irányadóak legyenek
és kijelentjük, miként nem a más államok in-
tézmenyeinek utánzása készlet rad, de sőt oly
öcczének tekinjük ez eszme valóságát, hogy
óhajunk volna, ilyeneket létesíteni, még mielőtt
Németországban hasonlóan keletkeznék.

A Németországban létesíteni szándékozt
kamarák szervezése igen egyszerű és könnyen
realizálható. Földolag az iránt tisztába jönnünk
hogy ki birjon szavazati joggal ezen kamara
tagjainak választása alkalmával? és hogy minő
viszonyban álljanak ugyanezek a kereskedelmi
és iparkamarákhoz? Mindkét kérdésre igen
könnyű a válasz. Szavazati joggal birjon mind-
azon mezőgazda, aki legalább annyi földet ke-
zel, melyen egy rendszeres gazdálkodás folyta-
tása lehetséges. Viszonyainkhoz képest tehát
egy negyedszesszió.

A mezőgazdasági kamara viszonyát pedig
a kereskedelmi és iparkamaráknak olyannak
óhajtanánk, hogy a gazdasági kamara tanácsko-
zás tekintetében önálló legyen ugyan, de hatá-
rozatait tartozzon a teljes ülés elé terjesztetni s
csak aztán birjon kamarai határozat erejével,
ha az a teljes ülésben ilyenül elfogadott.

Olyan lenne tehát a viszony, a milyen a keres-
kedelmi és iparosztály viszonya a teljes kama-
rához.

Mert meggyőződésünk az, hogy a közgaz-
daság minden ága összhangzásban áll egymás-
sal; a mi a mezőgazdaságra törvös, ha csak nem
valami elluziv intézkedés az a kereskedelmi és
iparosztály által is méltányoltatni fog és
viszont. A kapitalen tehát a félelem attól, hogy
valamely szakosztály érdeke a teljes tanácsba
mellőztetni, leszavaztatni fog.

Ezen szervezetenek pedig még azon elő-
nye is megvan, hogy a három szakosztály egy-
gyé tömörítése által az eszközöknek is birto-
kaba jutnak a kamarák a gazdasági érdekek
hatásos előmozdítására, a melylyel — köz-
tudomás szerint — eddig igen gyéren rendel-
keztek, amennyiben felette korlátozt budget-
jök volt.

Solyom Laci gyönyörködve nézte, mint
fejtik, szépül, okosodik. Ha vendégek nem
voltak mindig az urasággal ebédelt; később
gyakran megesezt, hogy már akkor is ott evett,
ha vendégek, főképp ha ismerősök voltak. Az
öregbe urak szereztek enyegelni vele.

— Hat mikor tartjuk meg az esküvőt,
Boriska lelkem?

Az esküvőt még nem tartották meg, ha-
nem mindenki bizonyosnak vette. Senki sem
kérkedett már, hogy ennek a viszonynak
törvényes házasság lesz a vége, csak a nagy-
bácsi fenyegetőzött még, hogy így meg úgy
kitagadja Lacit. Hanem vén ember volt, ki
maholnap behunyja a szemét, addig várhatnak.

Borecsa szótlan, esendősen várt. Néha
egészen boldognak érezte magát szép divatos
ruhájában, fejcséskjéit a férfi vállára hajtva, ki
gazdag ur léteire szereti és feleségül fogja
venni őt. O yankor anyai gyöngöség és anyai
szerelem töltötte be szívét, hogy könyek gyűl-
tek szemébe. Mások gyermekes örömmel
rakosgatta magára minden ékszerét a mit
kapott, sorra próbálgatta ruháit a tükör előtt,
büszkén tekintett végig a cseledeken, kik most
hízelegve, alázatosan lesték parancsát. Mily
öröm volt neki, hogy megaláztatja őket!

Szeretett volna kis lábával reájak taposni.

— Kezét csókolom! — bókolt az ispán,
s ugyancsak emelgette előtte kalapját.

Néha még a „nagyásd” szót is kiszalasz-
totta száján. Az új szakácsné pedig, az igazán
kezet csókolta, a mit nem sokára követett az
egész cselédség.

(Folyt. köv.)

Képkiallítás ny
a városkára na
Színház. Ma „A n
Büvészet elö
Koresolya egy
től estig.
Felolvasás. A ker
ur által f. hó
Tóvölgyi Titus
helyiségében f.
Gróf Zichy Jen
gek jan. 18-án.
„Bika”-ban.
Jogászból január
Ipariskola ügye
altal a városb
10 órákor.
Képkiallítás u
Zichy Jenő álta
Képl. és cselsz
Iparosítják tán
ban.

— A győri
szerkesztőségünk
60 kr.
Ehez újabb
Grün Amál
Rottmann I

További ada
gel elfogad a sz

— Tóvölgy

felolvasása: „A n
ezim alatt mint ma
szabadulni kör b
felolvasának a na
igen sok hallgat
felolvasások nem p
városunk minden
sőt nők is szíve
nek a körnek,
lyek több ízben fo
jeles fétiai ígérke

— Székfy J
ének. A rossz nyelv
gyöngédek s net
vend, sőt jó kedély
zónság megnyugta
hang e hírek valóti
kodó kedve van.
levél is, melyet ma
tőjéhez Frics
A figurás levél meg
hangzik. Kivül: F
tyén nyomda főfőte
praeziliája. Belül:
József, Xenophon,
stb. Az urnál már
gám Boczkó által
gett, — a bekö
zem Dávid há
bén kezemhez ne
lesége szerint. Ege
Érti maga bagoly?
m. k. Ugy halljuk,
való iránti tisztelet
pedig becsületésért
Székffy ellen, — k
dekezik megkérlelni

— Gróf Zich

holnap délután érk
program, melyet v
vedett semminemű
fel polgártársaink fi
faklyásmenetnél, val
dezendő bankettnél
jelenjék meg. A pé
tekezet, valamint a
órákor megejtendő
lyes be z á r á s
inkább érdeklődik
arra való megjelené
Ugy értesültünk, ho
kezesnél számos te
Simonffy Imre
gadui a megérkező

— Borárd

„Debrecezen” h
hózatot veszi jutale
lottuk, hogy e hír
mert a fiatal színész
ambitiójának megfélé
közönséggel-e
választani, melyben
repével birkozik in
pintatos és jóízűre

— Színházi

den Foltényin é
Ez elkalmólból Abo
a s s z o n y l é a n y
rül szíre. „A s o b
reitt előadásra pntek
szintarsulat csakem
szerveztetni. Mint ha
a győri szintarsulat
kes Kiss Mihály az ar
színésznek szép n
emléket hagyott mag
száros Ilka, operette
a népszínházról és H
sokatigérő tagok, s g
vezekedéshez.

Napi hírek.

Tájékoztató.

Képzőiskolák nyitva állnak a 10 óráig esti tanítással. A városi iskola nagy termében. Színház. Ma „A nagy székelybőr” Holnap: „Delila.” Búvárszati előadás ma este a „Bikában.” Korcsolya egyetemi jégpálya nyitva van reggeltől estig.

Felolvasás. A kereskedő ifjak egyetemes Számtudó ur által, hó 18-án. Tölggyi Titusz felolvasása a szabadelvű kör helyiségében, hó 21-én vasárnap. Gróf Zichy Jenőnek rendezendő ünnepélyesség jan. 18-án. Este fáklyaszere, és bankett a „Bikában.”

Jogászbírák január 19-én a „Bika” termeiben. Ipariskola ügyében érkező Jégősi Péterfy által a városi iskola nagy termében, hó 19-én d. e. 10 órakor. Képzőiskolák ünnepélyes bezárása gr. Zichy Jenő által jan. 19-én délután 12 órakor. Képzőiskolák zárás t. hó. 20-án d. u. 4 órakor. Ipariskola tanácsa vizsgálm. febr. 3-án a „Bika”-ban.

A győri árvizkárosultak javára szerkesztőségünkben eddig begyűlt 32 ft 60 kr.

Ehez újabb adakoztak: Grün Amália 70 kr. Rottmann Mária 50 kr.

Összesen 33 ft 80 kr. További adakozásokat szíves készsége elfogad a szerkesztőség.

Tölggyi Titusz ur nagyérdemű felolvasása: „A népszava istenszava” cím alatt mint már írtuk vasárnap lesz a szabadelvű kör helyiségében a Bikában. A felolvasásnak a nagy érdeklődés után itélve igen sok hallgatója lesz, s a mennyiben a felolvasások nem pártszempontokból történnek, városunk minden rendű és pártállású polgárai sőt nők is szívesen látott vendégek lesznek a körnek, melyben a felolvasási estelek több ízben fognak ismételődni a városunk jeles férfiai ígérkeztek felolvasások tartására.

Székely Józsa bátyákról szól az ének. A roz nyelvek azt költötték róla, hogy gyöngédek s nem valami jó egészségrek ő vend, sőt jó kedélye is cserben hagyta. A közönség megnyugtatóra sietünk kijelenteni, hogy a hírek valótlank s örökösön vigdajkodó kedve van. Erről tanuskodik az alábbi levél, melyet ma a városi nyomda művezetőjéhez Fries József urhoz intézett. A figurás levél megérdemli a megörökítést; így hangzik. Külv: Fries József Árpád és Sebestyén nyomda főfelügyelő és vezetőjének saját praeziliájá. Belü: Tisztelt nagy férfi! Fries József, Xenophon, Jeremiás, Jónás, Zebedens stb. Az ural már rég munkába adatott szögám Boeck által rubrikálás és nyomtatás végett, — a bekötést majd a hátán végzem Dávid házy helyett, — ha e héten kezemből nem expedialja k. — kötelesege szerint. Egető szükségem van a könyvre? Eri maga bagoly? Unokacséd Suskiri Joska m. k. Ugy halljuk, hogy Boeck úr a felebbvaló iránti tisztelet megértése miatt, Fries pedig becsületsértés miatt keresetét indítanak Székely ellen, — ki holnap deputatúval szüdekezik megkérlelni a megértetteket.

Gróf Zichy Jenő mint már írtuk holnap délután érkezik meg városunkba. A program, melyet tegnap közöltünk nem szenvedett semminemű változást, csak arra hívjuk fel polgártársaink figyelmét, hogy a holnapi fáklyaszere után, valamint azután a Bikában rendezendő bankettnél minél teljesebb számban jelenjenek meg. A pénteken délelőtt tartandó értekezlet, valamint a szüneten péntek délután 12 órakor megrendülő képzőiskolai ünnepélyes bezárása iránt bizonyonyal sekkal, inkább érdeklődik közönségünk semhogy az arra való megjelenésre buzdítanunk kellene. — Ugy értesültünk, hogy holnap délután a megérkezésnél számos tekintélyes polgar, iparos és Simonffy Iare polgármester ur fogják fogadni a megérkező Zichy Jenő urat.

Boránd Gyuláról azt írta tegnap a „Debreczeni” hogy a „Szamár bór” bohózatot veszi jutalomjátékául. — Örmel halottuk, hogy e hír nem felel meg a valóságnak, mert a fiatal színész nem okulva társai példáján ambíciójának megfelelőleg Moretó „Közönyt közönyvel”-e fogja jutalomjátékául választani, melyben „Potilla” nagy és szép szerepével bírkózik meg. Üdvözljük helyes, tapintatos és jóízűre mutató választásáért.

Színházi hírek. A jövő héten kedden Foltényiné asszony jutalomjátéka lesz. Ez alkalomból Abonyi Lajosnak „Panna asszony leánya” című népsziműve kerül szüire. „A s h a j o k h i d j a” című operett előadása pénteken lesz. — A jövő tölire a szüirtársulat csaknem egészen új tagokból fog szerveztetni. Mint halljuk tenorista lesz Horváth a győri szüirtársulattól, népszimű és baritonékes Kiss Mihály az aradi szüirtársulattól, és szüende színésznőnek szép neje, ki a mult igen kedves emléket hagyott maga után; naiv színésznő Mészáros Ilka, operette énekesnő Sik Gizella a népszínházról és Halmainé. Mindnyáján sokatígéro tagok, s gratulálhatunk az új szervezkedéshez.

Felolvasás. A kereskedő ifjak önk. egyesülete helyiségében előtűtökön hó 18-án Dr. Szántó Sámuel ur a helybeli fels. keresk. tanintézet tanára felolvasást tart, melyre az egyesület tagjai ezennel meghívának. — A felolvasás címe: „kereskedelmi viszonyaink Mária Theresia alatt.” A felolvasást rendező bizottság.

Halálo. As. Bészler L. jost az iparegyesületi takaréks és hitelintézet pénztárnokát súlyos betegség érte. Forrón szeretett neje elhunyt. A halálesetről kiadott gyászjelentés így hangzik: Mély bánattal tudatjuk felejtethetetlen jó feleségomnek, illetve szeretett anyáknak id. Bészler Lajosné. sz. Igmandy Zsuzsanna asszonynak élete 57 ik, boldog házassága 41-ik évében bosszas betegeskedés után 1883. január 17-én bekövetkezett halálát. Drága halottunk kiült részerei a Nagy-Várud utcai 2127 szám alatt, majd a református kistemplomban tartandó rövid gyászszertartás után január hó 19-én d. e. 10 órakor a Czepléd utcai sírkertben fognak örök nyugalomra tetetni. A végtisztoségtételre bánatos szívvel hívjuk meg rokonainkat, barátainkat s családunk ismerőseit id. Bészler Lajos Bészler Emília és férje Csilly Lajos ifjú Bészler Lajos.

Komlóssy Lajos holtestét ma igen sokan látogattak meg. A koporsót számos k. sorruval fogják feldiszniti. A temetés megálapodás szüirt holnap délután 2 és fél órakor lesz. A beldogutnak földi részerei a nagyujtccai Dr. Tegze háztól, a ref. nagy templomban tartandó rövid ismteni tisztelet után a czepléd-utcai sírkertbe lévő családi sírkertben fognak örök nyugalomra elhelyeztetni.

Halálozás. Furmá Lajos a város nyomda egyik derék munkásának kis fia Andor meghalt. Temetése 18-án, délután 2 órakor fog megtörténni.

Margittai Tihamér festőművésztünk most a Szesztina Ilonka k. a. arcképeinek festésével van elfoglalva. Ennek befejezte után mint halljuk, ismét más női tanulmányi fejtesébe fog kezdeni.

Rudolf trónörökös ez idő szerint végképm lemondott keleti utazásának tervéről. Az utazás költségeinek egy részét 6 fensége az árvizkárosult vidékek iségét szerződő lakossáinak fölségelésére fogja adományozni.

Egy művész kitüntetése. Huber Károlynak, a nemzeti szüház nyugalmazott karnagyának, ki jelenleg a budapesti zenede legkiválóbb tanára s mint ilyen, egész nemzedéket képezett ki a hegedűjátékban, a király a Ferencz József rend lovagkeresztjét adományozta. Öszintén kívánhatunk szerencsét a kitűnő tanárnak és zeneszerzőnek e rég kiérdemelt kitüntetéshez: neve, mint annyi jeles hazafias férfi-negyes és több dalmi szerzője, régóta a legistiszebbek közé tartozik hazánkban.

A székhelyi rablógylkosság ügyében a napokban határozott a legfelsőbb bíróság. Mint értesültünk az első és másodfoku bíróságok által halálra ítélt Rusztra névre a megkegyelmezést hozza javaslatba a Curia. Pozsny 15 évi fogságra szóló ítélete, eleifogytlan börtönbüntetésre lett változtatva. Részre nézve végül a törvényszék ítélete helyben hagyott.

Benczur Gyula a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, Benczur Gyulát, a müncheni bajor kir. képzőművészeti akadémia tanárát, az 1882. évi szeptember hó 22-én kelt legfelsőbb elhatározással elvileg engedélyezett magyar képzőművészeti akadémia tanárává nevezte ki, és a festéseni első mesterskola vezetésével megbízta.

„Hogy közlekedhetnének a föld lakói a holdon létezőkkel?” Ezen az ex. c. tudomány mai álláspontját meghaladó probléma megoldására, mint halljuk, tekintélyes összeget hagyományozott Kán Ágoston nemrég elhunyt budapesti ügyvéd. A pályázat kiírásával az akadémiát hita meg, oly feltétellel, hogyha bizonyos idő leteitével e kérdés meg nem fejtenék, az összegről az akadémia feltétlenül rendelkezék. A pályadíj 200 arany s így az akadémia igen szép összeg- birtokba jutott.

Czirkusz-egés Berdycewben. A nagy katasztrófa, melyről táviratunk tudósította olvasóinkat, mint az eddigi jelentések mutatják, áldozatainak nagy számával fogva, sokban hasonlít a Ring színház égéséhez. Berdycewbl érkezett táviratok azt mondják, hogy 300 egyénél több lett a lángok martalékára, — a hivatalos jelentés az elégettek számát háromszázra teszi — és hogy a városban nagy zűrzavar és leirhatatlan javvesztékel uralkodik. A Brodyból érkezett első jelentésben száz egyénről volt szó, és Lembergbl ma azt táviratozták, hogy a Berdycewben támadt tűzveszély következtében hatvan egyén tűnt el. Az odaégettek száma azonban kétségkívül lényegesen nagyobb. A tűzvész a Luthinosz-Ferroni társulat által tartott előadás alatt keletkezett a czirkuszban. A szerencsétlenek között, azt mondják, sok zsidó volt, mivel Berdycewben a lakosság nagy része izraelita vallású. A társulati tagok közül többen és lov. is a lángok áldozatai lettek. A tűz a szolgaszemélyzet vigyázatlansága következtében a szertárban támadt. Ugy látszik, a szerencsétlenek leginkább a tüzlármára miatt okozott félelem folytán oltott ily nagy mérvet. Igen nagy zavar támadt, s mivel a kijáratok csekély számban voltak, a menekül és igen meg volt nehezítve. Hírlik, hogy az áldozatok között egy béci özégnek utazója is volt. Berdycewben a kieri kerületben fesszik; a Lembergbl Kierbe vezető vasut mellett. Körülből 60

ezer lakosa van, nagyforgalmu gabona, bór, marha és borker skedő hely, hol évenként négy nagy vásár is szokott tartatni. Egy újabb távirat megjegyzi, hogy a végzetes előadás nem este, hanem délelőtt volt. A lángok rendkívüli sebességgel terjedtek, míg a kitűnő néptömeg a kijáratokat a panik folyán maga torlaszolta el.

Időjárás. Európában: A nagy légnyomás (767—770) a kontinens keleti, a depresszió (753—756) annak délnyugati részében van. — Délnyugaton erősebb szelekkel az idő többnyire felhős-borus, helyenkint csapadékkal, hőmérséklet nagydbodással. — Hazánkban: Többnyire dékeleti és keleti, helyenkint erős szelek mellett az enyhe hőmérséklet kevéssel még nagyobb; a légnyomás kissé fölebb szállt. Az idő többnyire boros it-ott csapadékkal. Keszthelyen kevés ólmos esővel. — Jólát: Általában borus, többnyire enyhe idő várhatni csapadékokkal.

Színház.

Németh József jutalomjátéka volt tegnap este szüházunkban. A szüház ez alkalomból minden zugában megtelt.

Jutalomjátékáról lévén szó a régi nótát még egyszer el kell fuojunk. — Ugyanis, ne hogy azt higgye Németh, hogy „A kicsapott diákok” hangzatos című darab venzotta azt a nagy közönséget. Ezt nem szabad bünie önértéből sem, de meg nem bítheti, mert hisz éppen csak a karzat volt tegnap az a hely, hova többen is befértek volna. — A szüház ép úgy megtelt volt, az idő is tisztességes darabra, mint ahogy megtelt a mult évben Molire vigjátékára. Emondhatjuk bátran, hogy a tegnapi közönség feltöltetett. Némethnek a jutalomjáték alig volt pár szónyi szerepe, s az egész darab egy divatból kikopott régi német komédia, izellen vizezkekkel, unalmas mesével, s földöntul alakokkal; — a milyenké ma nincsenek. — Németh ur: Hol az ambíció? Eppen Némethnek, a kit a közönség oly szeretettel karolt fel, a ki tehetsége után a legszebb jövővel bízták, a kinek igyekezete mindig dicsegetet érdemeit, éppen neki nem szabad lett volna ily hibás választást tenni. Ha jól tudjuk neki két jutalomjátéka van. Hiszük és el is várjuk tőle, hogy hibáját helyre fogja hozni.

Egy ismeretlen hölgynek.

Tegnap délután asztalomom nevemre címzett csomagot találtam a fölirással: „Vasári ajándék.”

A vasári ajándék mézes kalácsból a következő tréfas, de egyszersmind pikáns és czélatos figurákat tartalmazta: Egy gladiator, egy szivar, egy lovaskatona, egy kisasszony, egy bölcső, egy pályás gyermek, egy gyermekszoptató dajka és végül egy egő sziv.

A küldemény meglepett és nagyon sajnálom, hogy a hordár nem tudott egyéb felvilágosítást adni, mint hogy azt egy igen szép nő adta át neki.

Győtör a kíváncsiság s csiklandoz az érdeklődés az ismeretlen szép iránt. Kérem t, hogy ha e sorokat olvasta, tudassa velem kitétt, hogy a kedves vasári ajándékot kellőképen s illő módon revanchirozhassam.

Kiss Vitéz.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Több páholybérletnek.

Azt, hogy miért nem tartja a debreczeni szüház igazgatója köteletségének htenként a reportoiret bérletre helybeli lapok után tudatni, kiknek egyebek között még ezen kötelezettséggel is tartoznék, — mi nem tudhatjuk.

Teljesen igazuk van önéknek abban, hogy a színházi műsor előleges közlésevel a bérlet közönség több kellemetlenséget kerülhet ki, mert esetleg előre meghatározhatja azon estákat melyeken szüházba akar menni, vagy a melyeket egy vagy más okból elmulasztani akar.

Az igazg. igazolására annyit mondhatunk, hogy ez időszerint több első rendű tag folytonos betegeskedése miatt csaknem lehetetlen biztos műsort megallapítani, de hiszük, hogy mihelyt ez meg fog történhetni az igazgató köteletség tudásának teljes érteztében sietni fog az bérletvel hirlap után minden héten előre tudatni.

A „Debr. Ell.” szerkesztősége.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenör” eredeti táviratai.

Budapest, jan. 17. Az 1883. költészetes szentesített. A képviselőházban a kávéadó megszüntetése és a czukorsóradó felemeléséről szóló tjavaslat véglegesen elfogadtatott. A pénztézeteknél elhelyezett tőkék jövedelmének megadóztatásáról szóló tjavaslat általános tárgyalása befejeztetett.

Praís, jan. 17. Napoleon herczeg kiáltványa miatt délután elfogattott s a fogházba elszállíttatott. — A „Temps” szerint Napoleon kinyilatkozatta, hogy ellensége a monarchikus kormányformának. A kamarailésben Floquet helyesli Napoleon elfogatását s inditványozza, hogy a Franciaország fölött ural-

kodott családok tagjai kiutasittassanak Franciaországból, Algierből és a gyarmatokból. Kimondatik ez inditvány sürgős tárgyalása. A hirlapok helyeslik Napoleon elfogatását.

London, jan. 17. Cytiben egy ház leégett és öt ember meghalt.

Pétervár, jan. 17. A berdiceffi lovardaégésnél hivatalosan jelentik, hogy 268 személy meghalt.

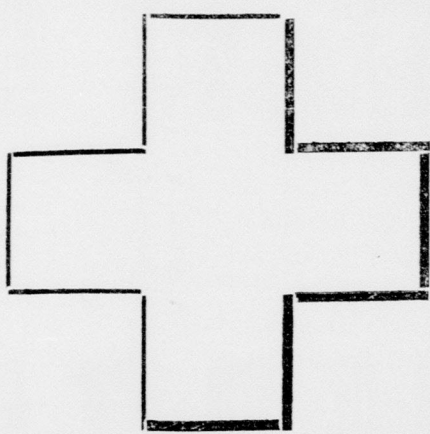
DEBRECZENI SZÍNHÁZ.
V. Bérlet 14. szám.
Csütörtökön jan. 18.
DELILA
Drama 4 felv.
Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyílt-tér.
Eladó ház.
Kis csapó-utca 374-ik szám alatt fekvő házam igen kedvező feltételek mellett eladó. A ház három külön lakosztályt tartalmaz hozzá tartozó pldás pince és faszünel. Ezenkívül van nagy kertje, és 6 1/2 hold első rendű szántó földje. Jelenleg a ház évenként több mint 400 ftot jövedelmez.
Megkeresések levél útján hozzám intézendők.
Zorelich Lajos
százados (Temesvározt Hattyu utca 1. szám.)

Legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb sorsjegy.
Már f. é. január 22-én becsátatnak nyilvános aláírás alá a
„Magyar vörös kereszti egyet” sorsjegyei.
Ezen sorsjegyek húzása 3-szor évente történik.
Első húzás már f. é. március 1-én leend.
Főnyeremény 120.000 ft adómentesen legkisebb nyeremény jelenleg 6 ft és fokozatosan 10 ft-ig emelkedik.
A kibocsátási ár 6 1/2 ft; minden jegyzett sorsjegyre 5 ft-nyi oradék az aláírás alkalmánál és a határidős 4 és fél ft pedig a jegyzés közhírre tétele után a sorsjegyek átvétele ellenében lefizetendő. — Aláírási bejelentések a meghatározott feltételek mellett jutalmak mentesen máttól fogva általunk elfogadtatnak.
Fővárosi váltó-üzlet-társaság
ADLER és TÁRSA.
BUDAPEST, Dorottya- és fürdő-utca sarkán.

Árverési hirdetmény.
A debreczeni kir. járásbírósnak 11927-1882.
P. számú végzése folytán közhírre tétetik, miszerint Sinka Ferencz, mint Lutsig József csődperügylője s többek részére Harstein Gábor pusztá-tamási lakostól 300 ft, s törvényes járuléka erejéig 1880 évi január hó 24-én bíróilag lefoglalt és 1150 ft-ra becsült 6 darab jármos ökor, 7 borju és 150 db. anyajuhból álló ingóságok 1883. évi jan. hó 26-án, d. e. 10 órakor kezdetét veendő és Sámson község házánál megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alól is, el fog-nak adatni.
Debreczen, 1883. évi január hó 12.
Török Péter
bírói kiküldött.

Hirdetmény.
A nemes város tulajdonához tartozó paczi erdő részen az előző évekbeli vágatásokból kikerült fa készlet maradványok u. m. 2, 3, 4 méteres gömbölyű fák — kifaragott vályuk és csatornák, — nemkülönb 22 csomó tucskó, 5 csomó forgács és favégek folyó január hó 19-ik napja, azaz pénteken délelőtt 9 órakor a helyszínen kezdetét veendő nyilvános árverésen, darab vagy csomó számra azonnali készpénzfizetés mellett eladandó lévén, — a venni szándékozók a kitett időben az alsó paczi csőszháznál való megjelenésre illően meghívának.
Kelt Debreczen, 1883. jan. 16.
Laky Lajos.
járásnök.



ÉRTESÍTÉS.

Ő császári és apostoli királyi Felsége a király és királyné legmagasabb védnöksége alatt álló

Magyar szent korona országainak vöröskereszt-egylete

a sebesültharezosok ápolása és felsegélésére irányuló tevékenységének nagyobb szabású kifejtése, valamint a háboru által elkerülhetetlenül okozott szenvedés és nyomornak már a béke idejében szervezett erőteljes eszközökkel való enyhítése végett, sz. 1882. évi XLI. t. cz. alapján

800.000 darab egyenkint öt o. é. forint névértékről szóló

sorsjegyeket bocsát ki a lent olvasható sorsolási terv és szabályzat alapján.

Az e sorsjegy kölesőre vonatkozó 1882. évi XLI. t. cz. ugy sorsjegyek mint a nyeremények tekintetében teljes bélyeg- és illetékmentességet állapított meg.

Az 51 évi sorsolás időtartama alatt törlesztésre minden sorsjegy kihuzatik s eleinte 6 frttal, majd 10 frtig emelkedő összeggel beváltatik. —

A legelső sorshu ás 1883. évi márczius 1-én tartatik meg!

120.000 frtnyi főnyereménynyel.

1883. évtől 1893 ig évenkint három huzás, azután pedig évenkint két huzás lesz:

Ezen főnyereményeken kívül mint a lent látható sorsolási terv mutatja, még oly nagy számú nyeremények lesznek, hogy ily kedvező arány eddig még egy sorskölesőnnél sem fordul elő.

50.000, 25.000, 15.000 és 10.000 frtnyi főnyereményekkel.

Minden sorsjegy egy nyeremény-szelvénynyel van ellátva oly ezébből, hogy ha egy sorsjegy törlesztésre kihuzatván 6—10 frttal beváltatik, a szelvény a sorsjegy birtokosának visszaadatik, s e szelvény részt vesz minden további nyeremény sorsolásban; míg ellenben a nyereménynyel kihuzott sorsjegyeknél csupán a nyeremény-szelvény vonatik be, maga a sorsjegy pedig visszaadatik s mindaddig forgalomban marad, míg a törlesztésre ki nem huzatik s 6—10 frttal különben nem váltatik. Ennélfogva e sorsjegyek ezen minőségükön kívül, egy 51 évre szóló bélyeg- és illetékmentes igérvény természetével is bírnak.

A kihuzott sorsjegyekre eső nyeremények a huzás után egy óra a Magyar országos bank részvénytársulati pénztárnál Budapesten, fizettetnek ki.

A sorsolások a magyar szent korona országai vöröskereszt-egyletének helyiségében, kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek.

A kölesőn törlesztésre és a nyeremények kifizetésére szükségelt sorsolására alap a gyámhatósági felügyelet alatt állók vagyonának elhelyezésére alkalmas, és azonnal pénzzé tehető értékekben helyeztetik el, s egy vegyes bizottság felügyelete alatt áll, melynek elnöke mindenkor, a magyar szent korona országai vöröskereszt-egyletének választott és ő Felsége a király által jóváhagyott elnöke.

Ezenkívül a sorsjegy kölesőn további biztosítására egy külön tartalékalap létesítettik, mely 5%-os kamatoztatást véve alapul a sorsolási idő letelte után kerek 3 millió forintnyi összeget fog kitenni.

Budapest, 1882. december hó.

A magyar szent korona országai vöröskereszt-egylete.

ALÁÍRÁS

A MAGYARORSZÁGI VÖRÖSKERESZT-EGYLET

400.000 darab 5 forint o. é. névértékű sorsjegyre

darabonként **6 frt 50 kr o. é. árfolyam** mellett.

A magyar országos bank részvénytársulat a magyarországi vöröskereszt-egylet által kibocsátott és a tőzsdén hivatalosan jegyzendő 800.000 db. sorsjegyből 400.000 dbot a következő feltételek mellett bocsát nyilvános aláírásra: u. m.:

1. Az aláírási ár darabonként 6 frt 50 kr. o. é. mely összegből 2 frt az aláírás bejelentése alkalmával készpénzben azonnal, — a hátralévő 4 frt 50 kr. pedig az elosztás (repartitio) közzétételétől számított 3 nap alatt fizetendő le. Később teljesített befizetések után az aláíró 6% kamatot fizet, legkésőbb 1883. febr. 20-áig azonban a befizetés okvetlenül teljesítendő.

2. Az aláírás

1883. ÉVI JANUÁR HÓ 22-én

a rendes hivatalos órák alatt eszközöltetik.

Aláírásokat elfogad a debreczeni ipar- és kereskedelmi-bank és az „Iparegyesületi takarékb és hitel intézet.”

3. Ha az aláírás alá bocsátott sorsjegyek tulajgyeztetnének, ez esetben a jegyzett sorsjegyek mennyisége megfelelő levonás (reductio) alá esik. A felosztás módjának meghatározását ez esetben a magyar országos bank magának tartja fenn.

4. Reductio esetén az aláírásnál teljesített részletfizetések az illető aláíróra esendő sorsjegyek árának teljes befizetésére fordíttatnak. A még hátralévő összeg az 1-ső pontban meghatározott idő alatt fizetendő be. — Az esetleg fennmaradó főlösleg azonnal visszafizetetik készpénzben.

5. Az aláírási bejelentések az e végből meghatározott aláírási helyeken díjtalanul kiszolgáltattott aláírási lapokon történnek. Minden aláíró aláírási bejelentése folytán s az 1-ső pontban meghatározott minden sorsjegy után jár 2 frt lefizetése ellenében egy az illető aláírási hely által kiállított aláírási elismervényt kap, mely a közzététel után az eredeti sorsjegyekkel cseréltetik fel.

Magyar országos bank részvény társulat.

Debreczen, 1883. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában. Pacz, VECSEY-ház.

Szerkesztő-
és
kiadó hiva
Rózsater, Kardos-h
16. sz. alatt.

Ide intézendők a lap
l-mi részét illető m
közlemény, valamint
előzetési pénzek, a
dás körüli panaszok,
hirdetmények, Bérm
len levelek csak a
kezekről fogadtatnak

X. évfoly

Isten kezéb
régiből közm
gát egyes embe
zetekre nézve sz
zonyitják: kiki
kovácsa.

Szorgalom.
tartás, ama tuia
embernek utat t
rülmények közt
giük, ugyanazok
rágzóvá a népek
„A küzele

mélete, melyet
hetünk az egész
melynek nyilván
lénben, ez a h
pezi minden ek
A kifejlés elé
nyek növelik az
fokozott tevék
küzdelen erőse
test és lélek me
vállik a nagy ve
nem aka rva rész

Mi magyaro
hetünk azzal, h
tett gyermekei l
midőn körülünk
birodalmakat a
előbbrehaladva
lyukkal ránk n
rukkal elnyomja
iparunkat, még
tünk, mint akk
nemzetek életéb
a döntő szerepet

De e nehézs
mészet böles t
kell bennünk a
önfentartási ösz
annak jeleit. A
a kor intő szavá
akadnak, (ott va
Zichy Jenő), kik
elői, iparos osztá
pedtségéből, gyá
emelkednek orsz
nyilnak meg s
onnan kikerül,

A „Debreczen

Egy asszony,

Irta: Tóv

Uj s
(22-)

Igenis, Perecz
de az emberek rossz
elhinni, nem akarják
Pereczné egyik iget
Pereczné anyuit mor
szersmind igaz is, —
unokatestvére, mivel
mikor plébánosá
azóta a testvéri visz
bános a városba jön
meg ne látogassa Pe
unoka testvérénél sz
rat, — ő vezeltén
nevelvén a pléb
bizlalván seriest, kes
vén mindenféle főzel
a mit ha az azzal jár
bau meg is érdemel,
szeretet szemet szur
embereknél, különös
kik mert talán ők gy
hogy papot már nem
Ez volna tehát
beri roszakarat a P
gására lehell.

Még egyet a je
mutassuk be olvasón
és társalgónót,